

**You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Działalność zbawcza Kościoła w teorii i praktyce pastoralnej – recenzja

Author: Bogdan Biela

Citation style: Biela Bogdan. (2008). [Działalność zbawcza Kościoła w teorii i praktyce pastoralnej - recenzja]. "Studia Pastoralne" (Nr 4 (2008), s. 324-326).

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Ryszard Kamiński, *Działalność zbawcza Kościoła w teorii i praktyce pastoralnej*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2007, ss. 331, ISBN 978-83-7363-454-1.

Działalność zbawcza Kościoła zmierza do „ukazania światu słowem i czynem ewangelicznego orędzia Chrystusa i do udzielenia mu Jego łaski” (DA 6). Realizacja działalności zbawczej Kościoła uwarunkowana jest historycznie, społecznie, środowiskowo itd. Dokonuje się ona w określonych warunkach miejsca i czasu i dlatego musi uwzględniać te zmieniające się warunki. Istnieje zawsze wiele otwartych pytań związanych z realizacją zbawczej działalności Kościoła

w określonych warunkach geograficznych, cywilizacyjnych i historycznych. Dlatego realizacja działalności zbawczej Kościoła powinna być oświetlona refleksją teologiczno-pastoralną o codziennym wzrastaniu Kościoła w kontekście uwarunkowań współczesnych. Chociaż dobra znajomość teologii nie zawsze musi pokrywać się ze skutecznością oddziaływania pastoralnego, to jednak racjonalna działalność wymaga uprzedniej refleksji nad podejmowaną działalnością. Znajomość modelu teoretycznego powinna wyprzedzać realizację duszpasterstwa w terenie. W przeciwnym razie działalność zbawcza Kościoła nie będzie racjonalna. Dlatego nie należy lekceważyć badań naukowych prowadzących do lepszego poznania zasad i problemów ludzi i środowiska, w którym prowadzona jest działalność duszpasterska. Jest to nieodzowne w poszukiwaniu adekwatnych do wyzwań czasu form i sposobów dotarcia z orędziem zbawienia do wszystkich grup i środowisk.

Przedmiotem działalności zbawczej Kościoła jest Boże dzieło zbawienia każdego człowieka dokonane w Jezusie Chrystusie. Wymiary działalności zbawczej Kościoła wynikają z potrójnej funkcji Chrystusa i są realizowane na płaszczyźnie Kościoła powszechnego, diecezji i wspólnoty parafialnej. Na każdej z wymienionych płaszczyzn Kościół ukazuje się jako wspólnota słowa Bożego i stołu Pańskiego, realizująca na co dzień miłość Pana w służbie ludzi. W ten schemat wpisuje się nowa książka ks. profesora Ryszarda Kamińskiego *Działalność zbawcza Kościoła w teorii i praktyce pastoralnej*, zawierająca refleksję o wzrastaniu Kościoła poprzez posługę słowa Bożego, liturgię i posługę pasterską, realizowaną w kontekście uwarunkowań współczesnych. Na treść książki składa się refleksja nad teologią pastoralną jako nauką o działalności zbawczej Kościoła (rozdz. 1), uwarunkowania i priorytety działalności zbawczej Kościoła w Polsce na początku XXI wieku (rozdz. 2), miejsca realizacji działalności zbawczej Kościoła (rozdz. 3), odnowa wspólnoty parafialnej (rozdz. 4) i odnowa duszpasterstwa parafialnego (rozdz. 5). Rozdział pierwszy i drugi stanowią fundament do refleksji nad miejscami i formami realizacji posługi zbawczej Kościoła, ukazanej w trzech kolejnych rozdziałach. Na zawartość książki składają się teksty nowe oraz artykuły i referaty wygłoszone bądź publikowane w czasopiśmie teologicznych lub w pracach zbiorowych. Stanowią one jednak zwartą całość ukazującą posługę zbawczą Kościoła w teorii i praktyce pastoralnej.

Ks. Kamiński podkreśla i uzasadnia, że podstawowym miejscem realizacji duszpasterstwa jest parafia. W dobie sekularyzacji nieodzowna jest w związku z tym odnowa wspólnoty parafialnej, dokonująca się w dużej mierze przez ruchy religijne oraz małe grupy religijne, które tworzą środowisko odnowy życia chrześcijańskiego. Warto jednakże podkreślić – na co zwraca uwagę rozdział trzeci – że działalność duszpasterska Kościoła nie może się koncentrować tylko w parafii. W okresie PRL, ze względu na ograniczenia wolności Kościoła, było to koniecznością. Jednakże parafie nie wyczerpują wszystkich możliwości urzeczywistniania się Kościoła. Kultywowane nadal przez niektórych duszpasterzy zadowolenie z koncepcji duszpasterstwa realizowanego w okresie PRL jest według ks. Kamińskiego niezasadne w społeczeństwie demokratycznym i pluralistycznym.

W nowych warunkach parafia nie może być jedyną przestrzenią realizowania duszpasterstwa. W realizacji działalności zbawczej w parafii wyrastają dzisiaj zadania i trudności, których nie sposób rozwiązać w ramach tylko jednej parafii. Chodzi tutaj zwłaszcza o formy duszpasterstwa specjalistycznego, pracę społeczną i charytatywną, planowanie duszpasterskie, informacje, apostołat pracy i czasu wolnego. Konieczne jest zatem dowartościowanie duszpasterstwa ponadparafialnego i otwarcie się parafii na ponadparafialne zadania i posługi. Przestrzenią dla realizacji duszpasterstwa ponadparafialnego jest dekanat i diecezja. Dlatego też – jak to widzimy w wielu krajach Zachodu – coraz większą rolę powinny pełnić struktury łącznikowe, zarówno na szczeblu niższym, między parafią i dekanatem (np. związek kilku parafii), jak i na szczeblu średnim, między dekanatem i diecezją (np. rejony pastoralne). Także duszpasterstwo w dużych miastach musi zestroić się z pluralistyczną społecznością miasta. Istnieje w związku z tym potrzeba dowartościowania Kościoła w dużym mieście, jako ogniwa pośredniego między diecezją a dekanatami i parafiami w dużym mieście.

Książka może być pomocą w formacji teologicznopastoralnej studentów wydziałów teologicznych i wyższych seminariów duchownych, duszpasterzy, katechetów i zaangażowanych apostołsko katolików świeckich, którzy spotykają się na co dzień z poruszonymi w książce problemami. Służyć ona może także tym wszystkim, którzy chcą aktywnie włączyć się w działalność zbawczą Kościoła.

Ks. Bogdan Biela